Україна починається з тебе

№ 06 (230) Березень 2015 E-mail: chaspress@ukr.net

25 березня – День пам'яті В'ячеслава Чорновола

В'ячеслав Чорновіл:

Якби мене запитали, чи жалкую я про те, як склалося моє життя, про відсиджені 15 років, я б відповів: анітрохи... І якби довелося починати все спочатку та вибирати, я б обрав життя, яке прожив.

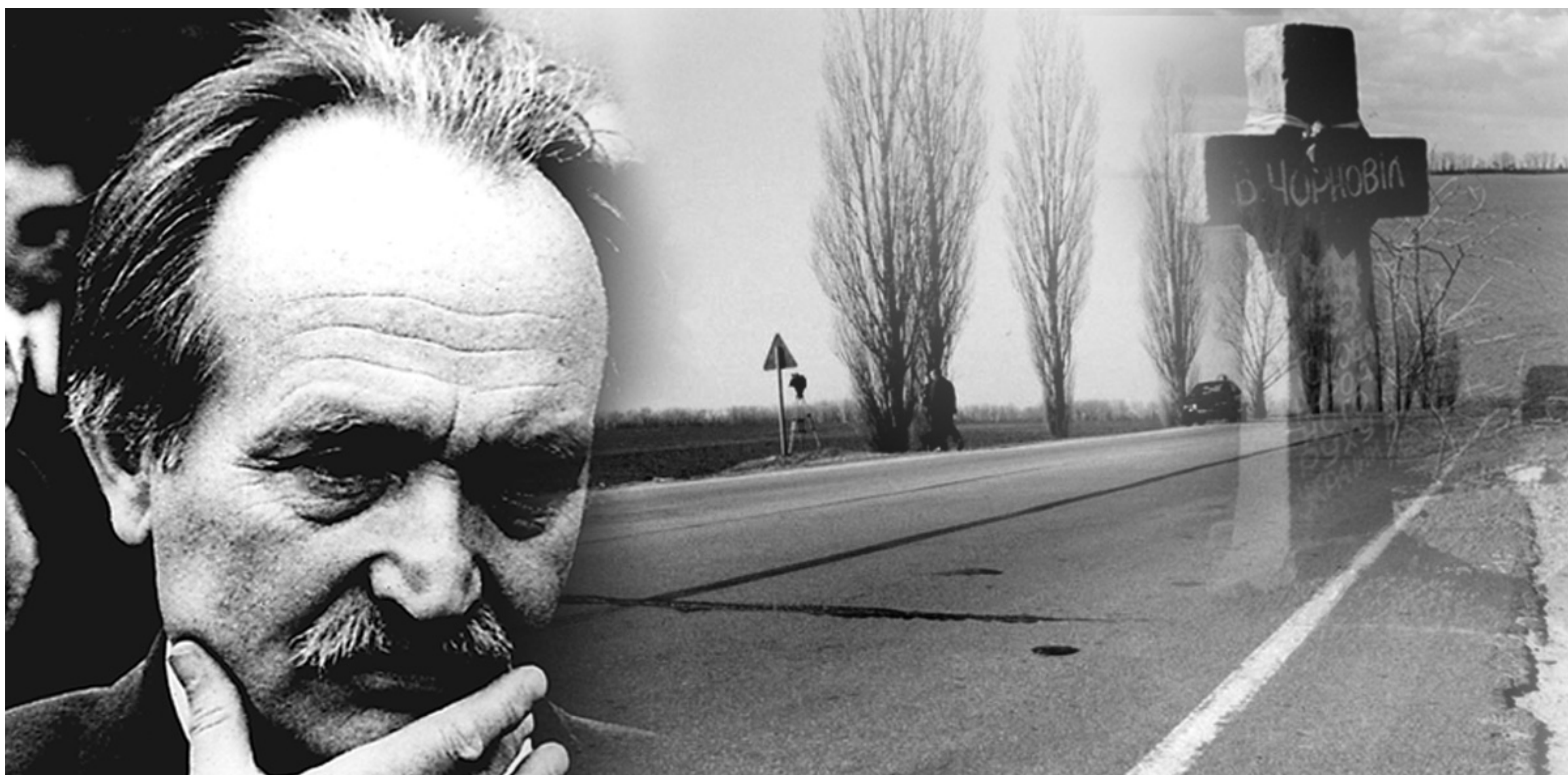
читайте на сторінці 2 – 8

Попереду має бути ідея

В'ячеслава Чорновола неможливо згадувати в минулому часі. Позаяк усе, заради чого жив і боровся Лідер нації, ще попереду. Щоб там хто не казав, але 16 років тому Україна на Бориспільській трасі зупинилася у своєму державотворенні. Після вбивства В'ячеслава Чорновола в країні з політичної карти зникла українська політика, на заміну якої прийшов партійний менеджмент, котрий вузькопартійні інтереси став вище державотворчої ідеології. Ми чули багато начебто патріотичних слів, але не стрічали справді державницьких дій. Країна проголошувала якісь інтереси, але не мала мети. Через те за кожної зміни влади вона звертала з попереднього курсу, врешті збилася на манівці. А "на першому плані повинна бути ідея", - наголошував В'ячеслав Чорновіл.

Вкотре перечитуючи його праці, пересвідчуєшся: це палке слово залишається актуальним і сьогодні. І нині, віддаючи шану Національному Лідерові, у черговому числі "Часу Руху" ми подаємо лише невеличку частку актуалій, щоб кожен зміг осягнути його велич і замислитися над своїм внеском у розбудову держави. Маємо жити і діяти відповідно до національних духовно-гуманітарних цінностей, довкола цих цінностей гуртуватися, самоорганізовуватися, творити нові організаційні структури, творити українське модерне громадянське суспільство. Змінивши себе, змінивши особу, змінимо суспільство.

Василь Куйбіда,
шеф – редактор
«Часу Руху».

Ця рана ніколи не загоїться. В'ячеслава Чорновола було вбито жорстоко й підступно після тривалої психологічної облоги, після масового творення облудної громадської думки. На Чорновола полювали все життя. Затуляли рота, виривали з рук перо, арештовували, морили голодом, паплюжили плітками, погрожували. Стрільбу вели з різних боків. Спочатку це була система. Але й після того, як вона впала, нападів, хоч як це парадоксально, не поменшало. Їх було безліч, мисливців: від садистів-слідчих до макабричних табірних наглядачів; від штатних провокаторів з постійно мінливими фізіономіями до заздрісних і лукавих "однодумців"; від ексцентриків лівої політики до перефарбованих у жовто-блакитне сталінців; від затятого бюрократа до амбітного сутенера української національної ідеї, котрі страждали від того, що поруч з Чорноволом виглядають хіба що політичною карикатурою.

Убивці наздогнали В'ячеслава Чорновола, чи то нагло стали на дорозі 25 березня 1999, сподіваючись, що, забравши життя національного лідера, покінчать з українською національною ідеєю. Але їм не вдалося зупинити духу Чорновола, який підняли із закривавлених ран його соратники та однодумці. Дух Чорновола уселився в серця українців, народжених Незалежністю, та вийшов на Майдан. Той дух буде з нами довіку і в боротьбі, і в житті розвиненої України.

Василь Куйбіда: Рух знову на передньому Чорноволівському краї боротьби за незалежність України

читайте на сторінці 4

Ми переконані, що Україну виведуть з кризи не "прагматики-господарники", чия політика вже зазнала поразки й призвела до погіршення в економіці, а професіонали-патріоти, які спираються на політичні структури. Чим швидше саме такі люди прийдуть до влади у тому числі й до уряду, тим скоріше Україна стане державою достатку й добробуту.

Країна

В Україні все якраз навпаки

Про Незалежність

Чому Україна не пішла шляхом Чехії, Польщі, країн Балтії, де після здобуття незалежності або навіть перед тим відбувся ґрунтовний злам старої політичної системи і до влади прийшли нові люди й нові політичні сили, як правило, правоцентристські партії чи фронти. Я називаю трагедією молодої української демократії те, що ми, залишивши владу в руках старої комуністичної номенклатури, ще з часів перших президентських виборів розпочали змагання між собою...

Про державу

Похмурими привидами стоять мертві заводи; місяцями не отримують зарплат учителі, лікарі, військові, бо бюджет виявився "липою". Життєвий рівень багатьох громадян далі падає. Уряд не складає враження єдиної команди, готової вивести державу з кризи.

І все ж... Кожний новий рік утверджує нашу незалежність не тільки в політиці й економіці, а й - що важливіше - у людській психології. Руйнуються старі стереотипи мислення. Підростає молодь, що не відчула на собі мертвотного впливу комуністичного режиму. Усією державою і кожний сам по собі вчимося покладатися тільки на себе. Якщо навіть при не найкращій владі з'явилися пробліски світла в кінці тунелю, то це свідчить, що Україна вистоїть, що її чекає світле майбутнє.

Про Верховну Раду

Наші псевдоборці "за соціальну справедливість", що наштампували стільки пільг і привілеїв не тільки для бідних, що зрозуміло, але й для заможних або вчорашніх енкаведистсько-кагебістських карателів, чомусь забули включити в план роботи і питання погашення внутрішньої заборгованості перед нашими громадянами... і абсолютно необхідні зміни до несправедливого пенсійного закону, який відкидає частину наших громадян за межу виживання.

Про корупцію

Корупція існує всюди. Злодії, наркодільки, сутенери й інші покидьки завше зацікавлені мати покровителів у владних структурах. Тому вони не жаліють грошей, аби підкупити поліцая чи суддю. І завжди знаходяться такі, що піддаються спокусі. Однак, чим вище у владні структури проникає ця зараза - тим менше ренегатів вдається знайти. Тому корупція на Заході подібна до піраміди, де внизу багато негідників, а вгорі - щораз менше зрадників.

В Україні все якраз навпаки. Голодні чиновники - їх сила-силенна - не лише очікують, але і вимагають хабарів. Більше того - створюють навмисне такі умови, за яких чесне підприємництво приречене на банкрутство. На одного такого, що має змогу дати хабаря, припадають десятки й сотні тих, що прагнуть його отримати. Отже, наша "хабарницька піраміда" - неначе перекинута. І сама ширша, так би мовити державна її сторона, є головною причиною тотальної втечі капіталів у "тіньовий" сектор економіки.

1996 – 1999 роки.

Партія

У нас є всі підстави для серйозних претензій до сьогоднішнього керівництва держави

Проголошення під тиском Руху та інших демократичних сил соціальних та економічних реформ не могло само по собі спричинити покращення ситуації в державі. Реальне впровадження реформ блокується, натомість маємо лише їх імітацію. Таке квазіреформування викликає в людей невдоволення політикою реформ загалом. Саме ліві сили й партія влади, гальмуючи проведення прогресивних реформ, спричиняють виникнення соціального напруження і невдоволеності, котрі стають благодатним ґрунтом для дешевого популізму лівих сил.

Основною рисою діяльності Руху є послідовне обстоювання інтересів українського народу. У нас як партії національно-демократичного спрямування є всі підстави для серйозних претензій до сьогоднішнього керівництва держави не тільки за економічну кризу, а й за спробу будувати неукраїнську Україну - державу бюрократично-кланову, національно індиферентну (у кращому разі), а то й відверто антинаціональну. Руйнується залишена на самовиживання українська культура, бюрократичний апарат блокує конституційну норму державності української мови, зведені нанівець українські преса й книгодрукування, українська мова витісняється з радіо й телебачення, особливо місцевого, влада сприяє експансії в Україну московського православ'я. Під акомпанемент розмов про національну ідею в Україні править свій бал зденаціоналізована личина обездуховленого міщанина й розжирілого скоробагатька.

І тому я не розумію деяких політиків, які спішать відректися від першої частини визначення "національно-демократичні сили", тобто від поняття "національне". Поки ми не витворимо з населення націю, поки ми не матимемо того, що називається "українська нація в політичному розумінні цього поняття", - національна демократія повинна жити і змагатися.

Січень 1997 р.

Європа

Прагнення України до незалежності завжди було прагненням до Європи, до цивілізованого світу

У Росії, як і в решті пост-комуністичних країн, майже відсутнє громадянське суспільство, себто структури, незалежні від держави і здатні змусити її до дотримання хоча б власних правил гри. Загальні втома й апатія населення дозволяють владі домагатися своїх цілей, не оглядаючись на громадську думку. Поки що немає потреби застосовувати політичні репресії, але незабаром влада може захотіти повернути до свого арсеналу й силові методи придушення опозиції. Так сталося вже в деяких державах СНД, наприклад у Білорусі. Полігоном, на якому режим поліцейської сваволі відпрацьовується вже для Росії, стала Чечня. Нинішня - по суті стара - правляча еліта, яка прийшла до влади на демократичній хвилі й під демократичними гаслами, сприймається багатьма як демократична влада. І невдоволення цією владою переноситься на демократію як таку.

Друга помилка Заходу полягає в тому, що не було справжньої підтримки реформ у пострадянських країнах. Невиправдано більше в цьому підтримували Росію - незрівнянно більшими кредитами, спеціальними програмами для російської економіки тощо - які на просторах Росії великого ефекту не дали й не могли дати.

Упевнений, що Захід робить велику помилку, уважаючи, що, допомагаючи Росії, він матиме в майбутньому демократичну Росію. Це - дуже небезпечна ілюзія. Доки Росія залишатиметься імперією за своєю структурою, ментальністю, вона ніколи не буде демократичною країною. Це - несумісні поняття. Чечня - красномовна та кривава ілюстрація цього.

Ніякі демократичні ідеї не можуть об'єднати суспільство, коли воно за своєю структурою та за традиціями імперське.

Зосередившись тільки на Росії, Захід кинув майже напризволяще велику "посткомуністичну смугу" між Балтійським та Чорним морями. Деякі пропозиції й програми Заходу часом навіть переслідували мету поживитися за рахунок держав посткомуністичного простору. Життя вже довело, що це була вкрай помилкова тактика та стратегія.

Захід робить велику помилку, уважаючи, що, допомагаючи Росії, він матиме в майбутньому демократичну Росію. Це - дуже небезпечна ілюзія. Доки Росія залишатиметься імперією за своєю структурою, ментальністю, вона ніколи не буде демократичною країною.

Демократія повинна ширитися. Якщо Європа не наважилася робити плацдарм демократії в Україні та Білорусі, то сили імперії, комуністичні сили, роблять тут уже свій плацдарм.

Пригадую, як холодно були зустрінуті ще три роки тому в нас і навіть на Заході заяви деяких українських політиків (а я був, здається, першим з них) про розширення НАТО на Схід. Реакція на таку перспективу була дуже стриманою, і мову погоджувалися вести не більше як про 2 - 3 країни, насамперед про Вишеградську трійку. В Україні ця ідея спочатку була сприйнята навіть агресивно, і лише згодом теперішній український Президент почав говорити про можливість просування НАТО на Схід. Народний Рух України ще в 1992 році ставив питання про бажаність розширення НАТО й про перетворення цієї структури на систему колективної безпеки в Європі, де б знайшлося місце й для таких держав, як Україна.

Тепер Захід починає розуміти хибність своєї стриманості щодо східноєвропейських держав. І теппер та увага, яка приділяється цьому просторові, зокрема Україні, свідчить про те, що змінюється ставлення до нас.

Прагнення України до незалежності завжди було прагненням до Європи, до цивілізованого світу. Ми згадуємо ще недавні звинувачення з боку Заходу - звинувачення у вузькому націоналізмі, якого, до речі, немає в Україні. Можу навести як приклад Закон України про національні меншини, який є чи не найдемократичнішим у Європі, відсутність у нас міжнаціональної напруги, соціальну стабільність, незважаючи на тяжке економічне становище тощо. У нас нема Чечні, ми не дали вибухнути підігрітій ззовні ситуації в Криму. Це також свідчить, що українці - європейська нація.

1996 р.

Ми вважаємо, що уряд повинен формуватися на таких основних засадах: політична відповідальність урядовців як перед українським народом, так і перед партіями, котрі будуть зацікавлені в ефективній роботі своїх висуванців та контролюватимуть їхню діяльність; нова система організації виконавчої влади, структурне реформування Кабінету Міністрів для уникнення паралелізму й дублювання; ретельний добір кадрів: в уряді повинні працювати патріоти Української держави, морально бездоганні, порядні люди, які є поза підозрами в корумпованості, висококопрофесійні фахівці.

Патологія, яка стає масовою, починає сприйматися як норма...

Коли в кількох солідних західних газетах майже одночасно з'явилися статті про високий ступінь корумпованості української влади, що стало перешкодою для дуже потрібних нам іноземних інвестицій та кредитів, у нас на це зреагували роздратовано. Дехто навіть запідозрив причетність до цієї кампанії російських спецслужб. Якщо це й так, то тим спецслужбам було від чого танцювати, бо, як кажуть у тій же Росії, "на зєркало нєча пєнять..."

Бо хіба не найвищі керівники нашої держави самі визнають, що більше половини нашої економіки перебуває "в тіні", тобто не охоплене державним оподаткуванням? Але ж цілком очевидно: хто не платить податки, той змушений платити хабарі. Тобто, велика й невпинно зростаюча армія чиновництва перейшла на "підніжну годівлю". У нас дають і беруть за все й по-всякому: прямо й через мережу посередників, грошима й натурою, взаємними послугами ("ти мені - я тобі") і престижним спонсорством. Беруть правоохоронці, кількість яких катастрофічно збільшується і які теж не цураються "підніжного харчу". Беруть навіть полум'яні борці з організованою злочинністю і корупцією: торгівля "компроматом" стала в нас звичним явищем. Днями одна моя знайома поскаржилася, що за початку в ОВІРі при продовженні закордонного пашпорта змушена була "дати на лапу" сто тридцять доларів, хоч нічого незаконного не просила. А інша - бідкалася, що не може влаштувати доньку після 9 класів в училище, бо не має 1,5 тисячі доларів (хоча навчання в тому училищі формально безплатне). Гірка дійсність посткомуністичного суспільства породила ще одну термінологічну знахідку - "державний рекет".

Але щоб давати, треба мати, а отже, треба красти. Для цього ідеально надається державна (або колгоспна - що одне й те ж) власність, яку сьогодні так активно захищають від приватизації "борці за соціальну справедливість" з лівого табору. Красти в держави (з часів "реального соціалізму") стало для нашого колись дуже чесного народу не тільки звичкою, а й безумовним рефлексом. Пригадую епізод із свого минулого, коли між двома концтабірними відсидками мені довелося працювати на вантажному дворі залізничної станції під Львовом. Мій напарник, уже немолодий чоловік, значну частину робочого часу присвячував пошукам "здобутку": щось відкручував від устаткування, яке місяцями без руху валялося на станції, клав до своєї чималої торбини кахлі чи паркет. А коли нічого не траплялося, ніс додому бодай кілька цеглин. На моє здивування відверто признався: "Якщо нічого не принесу, цілий день як хворий ходжу". І сам же пригадав, що "при Польщі", коли працював у приватного господаря, за найменшу крадіжку вилетів би з роботи й мав би проблеми десь улаштуватися. Радянська влада поробила колись чесних людей не тільки злодіями, а ще й клептоманами. Відомий американський психоаналітик Еріх Фром писав, що патологія, яка стає масовою, починає сприйматися як норма...

Можна вкрасти кілька цеглин і, спіймавшися, сісти за ґрати, а можна вкрасти кілька десятків мільйонів доларів - і стати шанованою людиною, а то й народним депутатом (особливо при теперішній антипартійній виборчій системі). Сьогодні існує тисяча й один спосіб, як пересісти із "Запорожця" в "Мерседес", займаючи високу державну посаду чи маючи серйозних опікунів при владі. Можете продати за кордон за вкрай заниженими (демпінговими) цінами державний метал, авіапальне, ліс чи хімічну продукцію, а різницею між демпінговою і світовою цінами поділитися з партнером чи посередником - і покласти на потаємний рахунок у західному банку мільйони доларів. Можете одержати, підробивши документи, іноземну позику під державну гарантію, накупити замість комбайнів "вольво" чи "мерседесів" - і хай уряд розплачується, а вам відстрочує борг до кінця майбутнього сторіччя. Якщо ж якісь рухівці доб'ються відкриття кримінальної справи, то її можна потім "спустити на гальмах", якщо маєте свою людину в прокурорській мантії. Сівши в крісло мера чи будучи морським кумом, можете "прихватизувати" за безцінь усі базари і найкращі крамниці міста, які нестимуть для вас потім золоті яєчка. Якщо хтось запротестує - підстрельте або "покатайте" в багажнику машини, після чого й сам замовкне, і десятому закаже. А ще можете, надававши стусанів, головуючи в колгоспі, приховати частину врожаю і продати його за кордон для власної кишені (бо ж "гуртове - чортове"). Або "для навару" прокрутіть кілька разів через комерційні структури державні дотації шахтарям і самі ж закличте їх до страйку через невиплачені зарплати. Або, роздобувши ліцензію чи прилаштувавшися до якогось пільгового фонду, завозьте для надприбутків без мита й акцизу імпортні соки-води, пиво й горілку (ніби ми свою розучилися гнати). І т. д. і т. ін.

Поки матимемо "партію влади", а не політичне структуроване суспільство з відповідальною владою і пильною опозицією, поки верхівку влади не займуть люди чесні, особисто нічим не скомпрометовані, доти ладу в державі не буде, а її міжнародний престиж невпинно падатиме.

Ніколи не повірю і в те, що нечисті на руку люди можуть бути справжніми патріотами-державниками. Вони патріоти доти, доки їм це вигідно, їх можна купувати, шантажувати, примусити служити будь-якій ідеї. У них батьківщина там, де їм добре й безпечно, вони, як правило, переконані "інтернаціоналісти" й зверхньо ставляться до всіляких там національних ідей та державних святощів.

Мені дуже хотілося б помилитися із скептицизмом щодо чергової кампанії під гучною назвою "Чисті руки". Зрештою, чому б Президентові та його підлеглим правоохоронцям і силовикам не перейти від слів до діла? Не почати, наприклад, розрекламовану кампанію очищення суспільства від мафії та корупції із західних воріт нашої держави, її вікна в Центральну Європу, що сьогодні стало антирекламою України, яскравою ілюстрацією до того, що пише про нас західна преса.

Травень 1997 р.

Ніколи не повірю і в те, що нечисті на руку люди можуть бути справжніми патріотами-державниками. Вони патріоти доти, доки їм це вигідно, їх можна купувати, шантажувати, примусити служити будь-якій ідеї. У них батьківщина там, де їм добре й безпечно, вони, як правило, переконані "інтернаціоналісти" й зверхньо ставляться до всіляких там національних ідей та державних святощів.

Сподіваємося, що нинішня влада здатна організувати об'єктивне розслідування

Генеральному прокурору України Шокіну В. М.

Шановний Вікторе Миколайовичу!

Пройшов рік, як Апеляційний суд Київської області скасував постанову Бориспільського міжрайонного суду від 21.01.2014 р. та повернув кримінальну справу по ДТП 25.03.1999р., у якій загинули В. Чорновіл і Є. Павлов для проведення додаткового розслідування.

Незважаючи на те, що в 93 томах справи є достатньо матеріалів, які свідчать про невипадкову ДТП, а сплановане вбивство, суспільство не бачить об'єктивного розслідування і не чує правди про загибель В. Чорновола від української влади і правоохоронної системи держави. У справі є постанови слідчого ГПУ ще 2008 року про порушення кримінальних справ проти колишнього слідчого МВС М. Пастушенка, по факту отруєння свідка І.Шолома та фактах фальсифікацій експертиз. Деякі експерти, як В. Шевчук, Шупик, В. Бурчинський, В. Юрченко взагалі підписали експертний висновок, не досліджуючи тіла загиблих чи місця ДТП. А судмедексперт Б. Михайличенко відверто заявив, що тіла В. Чорновола не бачив, а заключення експертизи підписав на чиєсь прохання. Так само експерт В. Покладій у 1999 році підписав експертний висновок, а ніякої експертизи не проводив. І.Коцевольський взагалі не визнав експертний висновок 1999 року, під яким стоїть його прізвище, і заявив, що не є спеціалістом по системах безпеки. Подібних фактів у справі багато і вони свідчать про фальсифікацію експертиз, слідчих дій, знищення доказів. Але ніхто цих фактів за 16 років так і не розслідував. Навіть голову колгоспу п. Конотопчика, який відправив КАМАЗ у відрядження під ДТП, так толком і не допитали. А генералів міліції О. Міленіна та С. Нікітенка, які організували слідкування за В. Чорноволом 25.03.1999р., так за 16 років і не допитали.

Ми добре розуміли підхід до розслідування цієї ДТП під час президентства Л. Кучми. Мали надію на В. Ющенко та Ю. Луценка, але надія не виправдалася. Від В. Януковича і "К" чекати об'єктивного розслідування було марною справою. Зараз Україна крокує в ЄС, а об'єктивного розслідування вбивства В. Чорновола та Є. Павлова так і немає, хоч є сотні статей, які написано на цю тему. Невже нинішнє керівництво України теж піде не по шляху правди, а шляхом сумнівних домовленостей?

Сподіваємося, що нинішня влада, правоохоронна система доведуть не тільки Україні, а й світу, що вони здатні організувати об'єктивне розслідування і офіційно поставити крапку у цій справі.

З повагою
Голова Народного Руху України
Василь КУЙБІДА.

Ми не хочемо розбрату між державною українською нацією і національними меншинами: росіянами, угорцями, румунами, поляками. Хай їм живеться добре на нашій землі. Але нехай вони шанують державу, громадянами якої стали, її державну мову й народ, серед якого їм судилося жити.

Україна починається з тебе

Пригадую, як в часи становлення Руху, намагаючися сконсолідувати все населення України навколо державницької ідеї, ми повторювали фразу: "Хочемо такої України, в якій росіянин житиме краще, ніж у Москві, а єврей - як у Єрусалимі". Теза спрацьовувала, міжнаціональних конфліктів ми, слава Богу, уникли. Але чи не засівали ми тоді необачно зерна майбутньої неукраїнської України, якою є поки що наша держава?

Бо хоч би як добре жилося в Україні росіянину чи угорцеві, їм ніколи не буде краще, ніж у Москві чи Будапешті, бо там - основний пласт їхньої культури й духовности, неперервність їхньої історії. Будучи меншиною в іншій державі, неминуче доводиться адаптуватися до більшості, навіть зберігаючи свою етнічну ідентичність.

Ми любимо хвалитися, що наше законодавство про національні меншини й практика його застосування чи не найкращі в Європі. Але не хочемо признатися, що, запобігливо піклуючись про росіян, румунів, угорців, часто забуваємо про корінну українську націю; що в нас досі не опрацьована й не взята на озброєння вищим керівництвом держави ідеологія українського державотворення, наша "національна ідея".

Це виявилося і під час прийняття Конституції України, коли зіткнулися дві концепції держави: національна ("європейська"), що передбачає державне самовизначення на своїй землі корінної ("титульної") нації, - і космополітична ("американська"), що фіксує створення держави різноетнічним конгломератом людей, що поселилися на певній території.

На щастя, перемогла перша концепція - і в преамбулі Конституції з'явилися положення про багатовікову історію українського державотворення, відповідальність перед попередніми поколіннями, здійснення українською нацією права на самовизначення. Символами держави закріплено національні символи українського народу, а українську мову визнали єдиною державною, якій має бути забезпечено "всебічний розвиток і функціонування в усіх сферах суспільного життя на всій території України".

Прирівнявши росіян до решти національних меншин України, зокрема, щодо мовних гарантій, уключивши в Конституцію за пропозицією фракції Руху поняття "корінні народи" (кримськотатарський, гагаузький та ін.), що вимагають особливої уваги держави, ми, здається, досягли в Конституції оптимальних співвідношень між державною нацією і правами нацменшин, що відображено, зокрема, в ст. 11:

"Держава сприяє консолідації та розвиткові української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України".

Це так на папері. А в дійсності?

Я брав участь у зустрічі української делегації з президентом Туреччини, де прем'єр-міністр Криму Демиденко (уродженець Кагарлика під Києвом) потішив главу сусідньої держави тим, що "кримський народ, як і народ України, хоче дружити з Туреччиною". Не знаю, чи на відпочинку в тому ж Криму Президентові унітарної України зручно користуватися введеним ще політичним авантюристом Мєшковим московським часом - для підкреслення єдності з Росією. Бо мене зовсім не потішила, наприклад, репліка диктора Кримського державного телебачення: "У нас в России, в частности, в Крыму..." А ось Закарпаття, де теж увели свій окремий від усієї України "будапештський" час. Коли колеги Устича у Верховній Раді працювали над вдосконаленням проекту Конституції, прагнучи надати їй української суті, сам народний депутат Устич, він же голова облдержадміністрації, підписував постанову про відзначення в Закарпатті 1100-річного ювілею приходу угрів з Азії в Подунав'я, зокрема про встановлення на Веричанському перевалі між Львівською і Закарпатською областями 9-метрового пам'ятного знака зі словами: "З нагоди 1100-річчя віднайдення батьківщини". Саме тут, на думку угорських шовіністів, починається "Велика Угорщина". І, до речі, саме тут в березневі дні 1939 року угорські та польські окупанти розстрілювали захисників Карпат, карпатських січовиків України. А всього за неповні 6 років мадярської окупації Закарпаття окупанти загнали в концтабори 185 тисяч закарпатських українців, замордували кожного шостого мешканця краю.

Коли закарпатська влада дозволила угорцям купити на перевалі 0,2 га землі й почати спорудження постаменту..., буря протестів сколихнула Закарпаття. Рішучі дії організацій Руху Закарпаття та Львівщини, неодноразові звернення до Президента та МЗС нібито призупинили спорудження цього пам'ятника національної зневаги, але чи остаточно? А до недобудованого постаменту вже почалося паломництво шукачів своєї батьківщини на чужій землі... Якщо згадати, що кілька районів Закарпаття за останні роки буквально всіяні угорськими пам'ятниками й меморіальними дошками, що на сільрадах угорських сіл висять державні прапори Угорщини, а не України, що при потуранні влади області й кількох районів групка політичних шарлатанів створила "нелегальний" "уряд Підкарпатськой Руси", переконуючи закарпатських українців в їхній етнічній окремішності від решти українців, що маріонетковий "прем'єр" цього "уряду" очолює кафедру в Ужгородському університеті, отруюючи душі молоді антидержавною пропагандою, - то залишається тільки, голову схопивши в руки, заволати: "Нещасна Україно! Коли ж народ почує себе господарем на власній землі!?"

Ні, ми не хочемо розбрату між державною українською нацією і національними меншинами - росіянами, угорцями, румунами, поляками. Хай їм живеться добре на нашій землі. Але нехай вони шанують державу, громадянами якої стали, її державну мову й народ, серед якого їм судилося жити.

Однак шани заслуговує тільки той, хто шанує самого себе... Бо Україна починається з тебе.

Серпень 1996 р.

Василь Куйбіда: Рух знову на вістрі боротьби

Народний Рух України, як державотворча сила, був головною перешкодою для антиукраїнських промосковських сил. Тому вбивство лідера Народного Руху В'ячеслава Чорновола та послаблення політичних позицій Руху дало змогу ворогам Української держави через свої п'яті колони вибудувати в Україні владу відверто ворожу до українського народу. Особливо це проявилося під час правління Януковича і Партії регіонів, коли вже не окремі сегменти, а повністю вся влада, у тому числі і силові структури, діяли проти українського народу. Майдан, який вийшов з ідей В'ячеслава Чорновола, перервав цей зловісний процес.

- Пане Василю, 25 березня вже котрий рік стає днем осмислення. Мільйони українців, схиляючи голову перед пам'ятю В'ячеслава Чорновола, прагнуть зрозуміти, чи тим шляхом іде Україна. Особливо гостро постає це питання нині, коли країна потерпає від агресії імперської Росії. Чи бачите Ви закономірність у тому, що після убивства Чорновола, Україну усі ці роки методично повертали до імперії?

- Народний Рух України, як державотворча сила, був головною перешкодою для антиукраїнських промосковських сил. Тому вбивство лідера Народного Руху В'ячеслава Чорновола та послаблення політичних позицій Руху дало змогу ворогам Української держави через свої п'яті колони вибудувати в Україні владу відверто ворожу до українського народу. Особливо це проявилося під час правління Януковича і Партії регіонів, коли вже не окремі сегменти, а повністю вся влада, у тому числі і силові структури, діяли проти українського народу. Майдан, який вийшов з ідей В'ячеслава Чорновола, перервав цей зловісний процес. Зовнішня інтервенція внесла зміни у наші пріоритети. Сьогодні кожен з нас вибирає між національним і ненаціональним, між тим, чи бути відповідальним громадянином національної держави Україна, чи байдужим населенням іншої держави. Тому, відчуваючи відповідальність за наші сімї, родини, Україну перед живими, мертвими і ненародженими, перш за все маємо дати відповідь на питання, чи для нас Бог і Україна понад усе, бо завдяки їм ми є моральними людьми й українцями, а чи ми відмовляємося від українства і людяності, щоб стати безсловесними гвинтиками в новій людиноненависницькій імперії. Вибравши для себе цінності, за які ми готові боротися, виберемо своє майбутнє. Сьогодні Рух знову на передньому Чорноволівському краї боротьби за Незалежність.

- Днями Ви повернулися із зони АТО. Якою була мета поїздки? Вирішили активізувати діяльність Руху та безпосередньо оцінити ситуацію?

- Якою б достовірною інформацією ти не володів, особисте занурення в атмосферу війни змушує відчути усю трагічність і, одночасно, героїзм українських громадян, які там перебувають. На Донбасі триває жорстке російсько-українське протистояння, наочне усвідомлення якого буквально здирає лушпиння політичної буденності, орієнтує на головне, стратегічно важливе.

Ми супроводжували черговий "караван допомоги" нашим воїнам, який зібрали рухівці й самооборона Львівщини. Це сорок тон вантажу - від амуніції до продуктів, а також два "джипи", придбані на гроші як простих людей, так і львівських підприємців. Передусім відвідали військовий підрозділ "Варта Руху", особовий склад якого складається переважно з членів Народного Руху України. Ми практично проїхали всі сектори фронту від Луганська до Донецька. Окрім військових, зустрічалися з мешканцями та представниками місцевої влади.

Для більшості учасників нашої волонтерської групи це вже була чотирнадцята поїздка з допомогою для наших добровольчих та армійських підрозділів. Зазначу, що рухівцям вдалося створити доволі системну форму збирання коштів і предметів військового призначення та адресної доставки їх до фронту. Найліпше робота поставлена у Львівській області, достатньо ефективно працюємо в Тернопільській, Івано-Франківській та Київській областях, решта територіальних організацій теж беруть посильну участь у цій важливій для країни справі.

- Чи піднімалися питання про розбудову обласних організацій Руху в Донецькій та Луганській областях?

- Наші організації там існують, але більшість активу перебуває у бойових частинах. Наприклад, голова Донецької обласної організації Руху, голови багатьох районних і міських організацій Руху воюють, а тому фізично не можуть займатися політичною діяльністю. Ті рухівці, що за віком або за якимось іншими обставинами не підходять для служби в армії і знаходяться в українській частині Донбасу, ведуть активну політичну та культурно-просвітницьку роботу в протистоянні сепаратизму.

Недавно ми підготували й видали додаток до газети "Час Руху", призначений спеціально для Донбасу. У ньому розглядаються актуальні для регіону проблеми, зокрема, правова допомога переселенцям, розвінчання російських міфів про "Новоросію", причини злочинних обстрілів російськими військовими мирних районів Донбасу, тощо. Тобто, ми намагаємось урізноманітнити нашу участь в обороні України не лише присутністю рухівців у бойових частинах ЗСУ та волонтерською діяльністю, але й контрпропагандистською роботою.

- Які ще інтереси, крім дестабілізації ситуації в Україні, має керівництво Росії, віддаючи наказ військовим обстрілювати мирні українські міста?

- Російська Федерація перебуває сьогодні на порозі радикального звуження ринку праці, ринку кваліфікованої робочої сили. З подібними демографічними проблемами, в тій чи іншій формі, зіштовхнулися багато розвинених країн Європи, але в Росії вона поглиблюється особливо падінням приросту населення, деградацією титульної нації, малонаселеністю великих територій. Усім добре відомі безмежні Сибірські простори з обмеженими людськими ресурсами. Ця проблема стоїть настільки гостро, що на останньому Петербурзькому економічному форумі голова китайської делегації запропонував Росії заселяти Далекий Схід і Східний Сибір китайцями. Якщо до цього дійде, то через 50 років Росія звузиться до Уралу. Хочу нагадати, що одним із базових принципів економічного зростання є надлишок або хоча б достатня кількість кваліфікованої робочої сили. Якщо ринок праці обмежений, то держава неухильно починає деградувати. Як стверджує в інтерв'ю

передньому Чорноволівському за незалежність України

російській службі Радіо "Свобода", колишній заступник міністра праці Міхаїл Дмітрієв: "Ринок праці в Росії стрімко звужується". Знаний економіст уважає, що кількість населення працездатного віку в Росії у найближчі 15 років буде скорочуватися приблизно на 1% у рік. Частковий вихід російський уряд бачить у збільшенні пенсійного віку ще на 5 років, але це лише тимчасово послабить тиск на економіку держави, але не вирішить проблему. Перед російською економікою постає колосальна проблема нестачі кваліфікованих робочих рук. Експерт думає, що незабаром у Росії неможливо буде створювати нові підприємства, бо чисельність роботоздатного населення буде скорочуватись на декілька сотень тисяч людей у рік. Це колосальна, катастрофічна ситуація, в яку поступово сповзає Росія. Негативний наслідок звуження ринку праці можна порівняти хіба що з нашестям Чингізхана, коли за проходженням його війська залишались спалені міста, дике поле.

Але кваліфікована робоча сила є в Україні. Російська влада ставить подвійне завдання: по-перше, не допустити вступу України в євроатлантичні структури, по-друге, штучно створити такі умови, що змусили б кваліфіковану робочу силу з України переміщуватись до Росії.

Я переконаний, що здавалося б немотивоване нищення російськими диверсійними групами інфраструктури Донбасу, злочинне обстрілювання мирного населення є абсолютно цинічним раціональним примусом населення цього регіону до переїзду в Росію. Росія хоче обезкровити Донбас, перетворити його в дике, непридатне для нормального життя поле. Політика заманювання людей з цього регіону в Росію під виглядом захисту від бандерівців з часом лише посилюватиметься. Врятувати Донбас може лише звільнення від російського впливу, від російських окупаційних військ. Перспективного майбутнього в Донбасу поза Україною немає.

- Невже дотримання міжнародного права, загальнолюдських цінностей, суверенного права народів самостійно творити життя поступово перетворюється на фікцію? На заміну йому Росія повертає в практику міжнародних стосунків "право сильного"?

- Що первинне в міжнародних відносинах: "право" чи "сила"? Це питання впродовж останніх двох століть було ключовою дискусією в теорії міжнародного права. П'ятнадцять років тому в українському перекладі вийшла книга відомого французького інтелектуала й філософа Реймона Арона "Мир і війна між націями". Реалістична й повчальна політична філософія. Автор стверджує: у міжнародних відносинах завжди була, є і буде первинною "сила". Міжнародне право вступає в дію тоді, коли сила встановила статус-кво. І лише відштовхуючись від цієї об'єктивної реальності, "право" вибудовує свою систему відносин.

Хочу нагадати, що Реймон Арон є послідовним демократом і європейським гуманістом, просто мислить мовою реалізму, а не футурологічних експлікацій.

Сьогодні ми розплачуємося за свою політичну наївність. Крах "Будапештського меморандуму" з його гарантуванням суверенітету й територіальної цілісності України на тлі закликів світових лідерів до обережності та відданості принципам мирного вирішення конфлікту є охолоджуючою реальністю, наочним ствердженням пріоритету "сили" і національних інтересів у міжнародних відносинах. Погляньте, про що сьогодні говорить Збігнєв Бжезінський. Не про Україну в НАТО чи Євросоюзі, а про "фінляндизацію України". Фактично визнаючи право Росії на окуповані українські території.

- Якої стратегії виходу з катастрофи потрібно дотримуватись?

- Суспільство в цілому, або принаймні українські патріоти, повинні позбутися політичної наївності. Коли тобі загрожує більший і сильніший ворог, у тебе є два способи його перемогти: перший, згуртувати навколо себе держави, що потенційно можуть стати об'єктом агресії Росії, і гуртом її зупинити, а якщо складуться сприятливі обставини, то й перемогти.

Другий спосіб подолання більшого ворога - знаходиться в площині власного вдосконалення. Необхідно створити якіснішу, ефективнішу, динамічнішу систему організації українського суспільства, ніж маємо сьогодні. Маніфестом цих змін мають стати три ідеологеми: патріотизм, прогрес, демократія. А вже на цій внутрішньо новій основі вибудувати мобільну структуру оборони, що переважатиме силу окупанта. Історія не раз свідчила, що менша за розміром і ресурсами, але краще організована держава перемагала більшу й сильнішу. Наприклад, на зорі зародження буржуазії маленька динамічна Голландія розгромили велику й неповоротку Іспанську імперію.

Політичне керівництво України зобов'язане працювати в обох названих напрямках. При цьому зазначу, що реформування можливе лише за ліквідації паразитичного олігархічного наросту в політичній системі країни. Починати потрібно із олігархів-сепаратистів.

- Яким напрямком повинна проходити еволюція політичної системи в Україні?

- Програма Народного Руху України декларує парламентсько-президентську державу, але це наша далека мета, коли ми пройдемо транзитний період...

Жорстока реальність сьогодні нам дохідливо доводить, що в період нестабільності порятунком є сильна виконавча влада з одноосібним головою.

Програма партії - важливий документ, і ми його зобов'язані дотримуватися, але не програми створюють людей, а люди під власні інтереси створюють програми, а сьогодні головним життєвим інтересом української нації є збереження її свободи й життєдіяльності.

Зверніть увагу, усі великі держави, що реально домінують у світовій політиці, мають сильну виконавчу владу. Сполучені Штати Америки, Китай, Франція та навіть Російська Федерація орієнтуються на сильну виконавчу владу. І це закономірно, бо жорстка глобальна конкуренція вимагає мобілізації всіх ресурсів для досягнення поставлених цілей.

Або давайте глянемо на цю проблему з іншого боку - з аналізу подій, що послаблювали українську державу. Якщо ми поставимо в один смисловий ряд конституційні реформи Віктора Медведчука 2006 року (перетворення України з президентсько-парламентської держави у парламентсько-президентську) та вимоги Російської Федерації перетворити Україну в парламентську федерацію, то побачимо, що вони ініціювалися тоді, коли до влади приходили українські сили. Хай недосконалі, але українські за своєю політичною орієнтацією. Метою цих конституційних "інновацій" було ослаблення політичного керівництва, створення правових засад для поглиблення політичної, а за нею і соціально-економічної кризи. Якщо висловлюватися стисло, то їхньою метою було ослаблення українських національних сил.

І верхом політичної наївності стало повернення до парламентсько-президентської держави після перемоги Майдану, фактично до моделі державного управління, протисненого "кризовим менеджером Медведчуком". Хоча, можливо, не такий вже наївний був склад парламенту, що проголосував ці зміни, а добре диригований ворогом.

І наслідки не забарилися, не пройшло й півроку, а вже навіть посол США змушений застерігати нинішнього Президента й Прем'єр-міністра України не повторювати гіркого досвіду протистояння Ющенка і Тимошенко.

- Очевидно, що не останню роль у вдосконаленні суспільства може відіграти реформа місцевого самоврядування?

- Безсумнівно, це одна із складових цього багатоаспектного процесу.

- Теперішня реформа місцевого самоврядування концептуально чимось різниться від положень, які розробила Ваша команда?

- Коли взяти "Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні", що схвалена Розпорядженням КМУ від 1 квітня 2015 року, і порівняти її з тією, що розроблялася під моїм керівництвом, то побачите, що вони співпадають на 97-98%. Принципових розходжень не знайдете. Фактично, ця схожість стверджує, що інтелектуальний продукт, створений нашим колективом, пройшов випробовування часом. І це зрозуміло, бо, формуючи команду, я відштовхувався від критерію фахового відбору, а не політичної, чи якоїсь іншої кон'юнктури. Також зазначу, що наші розробки пройшли апробацію кращими експертними інституціями Європейського Союзу.

Треба жаліти лише за змарнованим часом, відтоді минуло шість довгих років, а реформу так і не проведено досі.

- Пане Василю, у нинішніх обставинах Ви внесли б якісь зміни до Концепції реформування місцевого самоврядування, чи залишили все без змін?

- Сьогодні ми змушені проводити реформу місцевого самоврядування під час війни, і цього не можна не враховувати. У 2008 році ми прописали положення, що внаслідок реформи будуть ліквідовані місцеві державні адміністрації, а виконавчі органи створюватимуться місцевими радами. Сьогодні механічно повторювати це положення вважаю помилковим.

У зміст концепції реформування місцевого самоврядування необхідно внести зміни про збереження статусу місцевих державних адміністрацій, або ж прийняти перехідні положення, в яких обумовити, що місцеві державні адміністрації будуть ліквідовані, скажімо, через два роки після завершення війни; до того вони повинні існувати, і через них повинна реалізовуватись державна політика в регіонах.

Є ще один нюанс, який необхідно прояснити для самих себе, перед тим як починати реформування місцевого самоврядування: яку доктрину ми будемо реалізовувати? державницьку, громадівську чи дуалістичну. Бо, на жаль, у чинну Конституцію вписано норми усіх трьох моделей місцевого самоврядування. Також у Конституції є норми, що суперечать Європейській хартії місцевого самоврядування. Їх теж потрібно елімінувати, уніфікувавши Конституцію з Європейською хартією.

Переконаний, що ми сьогодні перебуваємо в такому стані, що маємо взяти за основу державницьку доктрину побудови місцевого самоврядування.

- На Вашу думку, чи повинна реформа місцевого самоврядування на Донеччині та Луганщині мати свої специфічні відмінності від решти територій?

- У нас унітарна держава, і я не бачу жодних об'єктивних підстав, щоб ми вводили в себе якісь особливості функціонування місцевого самоврядування в двох окремо взятих областях. Це щодо територій, підконтрольних українській владі, а в окупованому регіоні ми в принципі не можемо провести ніяких реформ, доки вони не будуть звільнені. Про це необхідно відверто говорити, щоб люди не купувались на російські пропагандистські міфи.

- Як Ви оцінюєте створення військово-цивільних адміністрацій?

- Ми були б послідовними, якби ввели на територіях, що оголошені зоною АТО, воєнний стан. Тоді функції управління територіями здійснювали б адміністрації, маючи передбачені законом відповідні до цього режиму повноваження.

Зараз у значній частині Луганської та Донецької областей представницькі органи влади не діють, ба навіть не функціонують виконавчі органи; тому тут реально виник вакуум влади, а це становить загрозу національній безпеці за визначенням і цього допускати не можна.

Розмовляв Степан Мандрик.

Як Чорновіл московського царя зрікся

У 1991 р. відбулося об'єднання всіх українських козацьких організацій у загальноукраїнську самодіяльну організацію Українське козацтво. Першим гетьманом став В'ячеслав Чорновіл. 21 червня 1992 року він скликає Переяславську раду, де розриває Переяславську угоду з Росією 1654 р.

Люде український!
Всі жителі сіл і міст великих і малих, і всіх земель єдиної й світлої Вітчизни нашої, славної України!
З волі Божої зібралися ми, Українське Козацтво, і Гетьман, і Генеральна старшина, і отамани, і козаки звідусіль на Раду у славному місті Переяславі, разом з духовними отцями нашими і з православними мирянами на тому самому майдані, де в місяць січень 8-го дня року Божого 1654-го наші предки славні лицарі козаки українські дали згоду присягнути цареві московському і стати під його руку.
А помисливши над тією старою присягою, яку ми, теперішні козаки, не можемо віддати у забуття, нібито її не було, бо як розумні й чесні діти мусимо брати всю козацьку спадщину, а уникати відповіді на дії батьків є гріх великий, то розумом, що нас їм наділив Господь Бог, дійшли такої згоди.
Предки наші, славні козаки українські, люди лицарського духу, богобоязливі і всіляких чеснот сповнені, як самі даного слова трималися, так з чистою душею вірили чужим клятвам. А присягнувши московському цареві, повірили лукавим устам і лживим посулам, бо часто буває, що той, хто по правді живе, чужої кривди розгледіти не вміє. Не могло їм навіть на думку спасти, що Москва щедрі обіцянки давала, а віроломні думки плекала. То підтверджувалося не раз і не два, а скільки та давня присяга існує, стільки Україна терпіла від хитрощів і неправд московських. Московія поклялася надійною опорою Україні бути, а сама першою клятву поламала, домовляючись тайкома з українськими ворогами, і державу нашу зруйнувала, яку великими муками український народ виборов, а потім беззахисному люду почала всілякі шкоди робити.
І землю нашу чужим країнам роздавала, і сама наші землі гарбала, і козацькими костьми болота гатила, і кров українську проливала заради власної величі, і мову, і звичаї наші, що батьки нам заповідали, гірше від орди витоптувала, і голод, і всілякі інші напасті на люд наш напускала, по каторгах його гноїла, та й саме ім'я наше і назву землі нашої мріяла витерти з пам'яті народної. А тепер, коли ми нову незалежну державу муруємо, знову наміряється роздерти Україну хижими кігтями дворогового орла на шматки.
Помисливши над тим, вирішили ми, Українське Козацтво, щоби ті, хто на шию Україні нове ярмо хочуть повісити, не могли покликатися на стару козацьку присягу, то Українське Козацтво схвалює таке:
Від сьогодні і допоки сонце світить над Україною, стара присяга цареві московському не діє, бо козацтво її зрікається, щоб дати клятву народу нашому вірно служити, тільки йому одному і нашій рідній Україні, і не пожаліти живота свого заради її свободи, честі і незалежності.
На тому давньої присяги, даної козаками на цьому ж місці, зрікаємося, в чому хрест цілуємо Гетьман Українського Козацтва і вся Генеральна старшина і отамани.
Оголошено у місті Переяславі-Хмельницькому року Божого 1992-го місяця червня дня 21-го.

Чи можна розкрити вбивство В'ячеслава Чорновола та Євгена Павлова?

Минуло 16 років з тієї страшної ночі, як на п'ятому кілометрі автодороги між Борисполем та Переяслав-Хмельницьким орієнтовно о 23 годині 30 хвилин у ДТП загинули В'ячеслав Чорновіл та Євген Павлов.

Це був період, коли фактично розколовся Народний Рух України (НРУ), менша частина його пішла за Костенком. Це не був конфлікт між двома особами чи групами. Це була спроба відсторонити В. М. Чорновола від політичної сили й обмежити його політичну діяльність та можливості. Така робота з боку влади та ФПГ велась активно десь з 1996 р. і почав її в самому НРУ О. Лавринович, підключаючи до цього Бродського, Чайку та інших. Успіху особливого ця діяльність не мала. Мабуть, саме тому за рік до виборів Президента України (1999 р.) робота з нейтралізації В. Чорновола була активізована й проходила по двох напрямках.

Перший - це використання певних сил у самому НРУ. Ці сили відомі, а їхні дії описані в четвертому розділі першого тому книги "Майже все про загибель В. М. Чорновола". На мій погляд, це була: 1) агентура спецслужб і влади; 2) так звані прагматики, які хотіли влади й грошей і 3) ті "високоповажні", заслужені письменники, поети й інші, які просто заздрили йому, його популярності й авторитету. Очолив їх сіренький політичний діяч Ю. Костенко. Цей напрямок нейтралізації провалився тому, що більшість рухівців залишилась із В'ячеславом Максимовичем і він готувався до виборів президента. Саме тому й був задіяний план "Б", можливо, запасний.

Другий напрямок - це фізичне усунення В. Чорновола з допомогою російської спецгрупи. Цей напрямок, за свідченнями В. Бабенка - майора КДБ-ФСБ - очолив він сам і розробляв три варіанти нейтралізації: снайпер, вибухівка й "таран", а точніше ДТП з КАМАЗом. Ця група обрала ДТП, але якщо вірити В. Бабенку, його загризла совість і ще в лютому 1999 р. він пішов до СБУ, де розповів про підготовку теракту. Факти свідчать, що не сумління його повело до СБУ, а спроба сховатися від боргів і розкрадання грошей російських спецслужб, виділених для підривної роботи в Україні (Севастополь, Харків). В. Бабенку можна й не вірити, але звідки він знав так багато про В'ячеслава Максимовича, маршрути пересування, тощо. А головне, у справі й на суді підтверджено, що В. Бабенко в СБУ був, спілкувався із заступником голови СБУ "В". Були й матеріали перевірки його свідчень десь сторінок на 200. Важливо й те, що керівництво СБУ приховало цей факт від слідства й навіть ТСК Верховної Ради на чолі з В. Медведчуком. Бабенка розшукала СОГ тільки в 2005 р. і тоді він годинами розповідав приблизно те, що ми щоденно чуємо з початку 2014 р.: про зелених чоловічків, російських найманців, козачків, чеченців у Криму й на Донбасі. Тоді, дев'ять років тому, це здавалося брехнею, фантазією. Тяжко було повірити, що звільнених спецназівців, ФСБ-ешників та інших направляють в Україну, дають гроші, щоб вони тут осідали, створювали бізнес-структури, вели антиукраїнську роботу.

Так, російські спецслужби в 1998 р. теж діяли й мали в Україні свої бази, агентуру. Похід В. Бабенка до СБУ сплутав карти, організаторів нейтралізації В. Чорновола, самого Бабенка "Соколи" М. Джиги "піймали" як хулігана, "гуманний суд" дав йому 8 діб арешту, звідки він втік і ховався до 2005 р.

Ці обставини примусили взятись за В. Чорновола українських "спеців" типу "орлів Кравченка". Хто, як не наші спецслужби краще могли підготувати КАМАЗ, зібравши два компрометуючі матеріали на голову товариства - власника КАМАЗа та й самого водія. Не складно було отримувати інформацію і з самого НРУ про плани голови, його поїздки та маршрути. Навіть на склад делегації до Кіровограду спецслужби без проблем могли впливати, як до речі, і на дистанцію між машиною, де був Чорновіл, та другою, де їхав Г. Удовенко. Ще в 1999 р. я знав про організацію стеження за В'ячеславом Максимовичем у Кіровограді колегами сумновідомого Пукача. Потім слідству вдалося знайти й допитати сімох свідків, які визнали, що за наказом двох генералів "М" та "Н" вони "пасли" його. Казки про те, що це робилось з метою охорони, хай залишать дурням.

На жаль, у 1999 р., а потім 2001 р. слідство по цій ДТП велося тільки в напрямку версії випадкової ДТП, тому фальсифікувалися слідчі дії, експертизи, забували про свідків, знищували та підробляли докази. Усе це видно в 93-х томах кримінальної справи. Це видно зараз, особливо після судових засідань (2012-2014 рр.), а в 1999-2005 рр. моїм висновкам інколи не вірили навіть керівники НРУ та родичі В'ячеслава Максимовича, а наші правоохоронці не рідко просто сміялись наді мною, коли-не-коли в "дружній" розмові заявляючи: "Ну, вбили Чорновола, а ти чого туди лізеш?" Був період (2005-2006 рр.), коли слідство пішло по шляху закону й у кримінальній справі з'явились докази: фальсифікації відтворення ДТП, раптового розвороту КАМАЗу, невинності водія Є. Павлова, запасного КАМАЗу, збору компромату міліцією й прокуратурою на голову колгоспу й водія тощо. Вдалося навіть довести отруєння свідка І. Шолома в 2008 р., а слідчому ГПУ винести постанову про порушення кримінальної справи. Та настав час і тодішній президент В. Ющенко став на шлях домовленостей і у справі знову почався пошук підстав для її "похорону". Доходило навіть до того, що і я міг стати винним у отруєнні І. Шолома чи організації вбивства В. Чорновола. Про це описано в другому томі книги.

За час правління В. Януковича надіятися на процвітання законів підстав не було, що й зображено в третьому томі. У 2011 р. хтось прийняв рішення похоронити цю кримінальну справу в архіві з допомогою слідчого ГУВС м. Києва Ревенка та голови Бориспільського міжрайсуду Вознюка. Два роки, з 2012 по 2014 рр., "слухали" справу в суді. Це був суд, де "у всій красі" продемонстрована деградація правоохоронної системи України разом з експертними установами. Тяжко повірити в те, що по п'ять років у справі лежать постанови про порушення кримінальних справ і немає по них ні однієї слідчої дії. Коли є свідчення фальсифікації слідчих дій, експертиз, знищення доказів і на це немає ніякої правової реакції суду чи прокуратури, то повірити в те, що в Україні є правоохоронна система, неможливо. Усе це можна прочитати в додатку до третього тому.

У 2014 р. справу повернули на дорозслідування. Пройшов рік, результат поки що швидше нульовий, і це зрозуміло. Вибори одні, другі, війна під брендом АТО, перед цим щедро подарували Крим РФ. Влада така демократична, що не може добитись розслідування вбивства "Небесної сотні", куди тут до смерті двох осіб ще 15 років тому. На жаль, влада ніколи не задумувалась про те, що, розкривши вбивство Чорновола й Павлова у 1999 р., Україна могла б уникнути смертей Гонгадзе, Кравченка, Медолиза, Кирпи, Ємця, Дагаєва, Романова та ще багатьох. Напевне, не було б і Майдану, "Небесної сотні", анексії Криму, АТО і так далі. Влада не могла про це задуматись, "зачистка", "нейтралізація неугодних" - це складова її діяльності, як і заплющування очей на злочини "попередників" на умовах "домовились". Нині при владі є нові люди, хоч їх дуже мало, можливо, щось зміниться на краще. Убивство В'ячеслава Чорновола можна розкрити, а що це вбивство - по справі видно й без рішення суду. А от покарати винних - складніше, 16 років - це немало, та й покарання не головне, головне - сказати правду суспільству. Крапку в цій ДТП можна поставити й у цьому році. Надія є, цим живе наш народ ось уже 23 роки, пора цю надію втілювати в життя, у першу чергу, народним контролем діяльності владних діячів від сільського голови до президента.

Микола Степаненко.

« **Нині при владі є нові люди, хоч їх дуже мало, можливо, щось зміниться на краще. Убивство В'ячеслава Чорновола можна розкрити, а що це вбивство – по справі видно й без рішення суду. А от покарати винних – складніше, 16 років – це немало, та й покарання не головне, головне – сказати правду суспільству. Крапку в цій ДТП можна поставити й у цьому році. Надія є, цим живе наш народ ось уже 23 роки, пора час цю надію перевтілювати в життя, у першу чергу, народним контролем діяльності владних діячів від сільського голови до президента.**

Напередодні річниці загибелі лідера Народного Руху України В'ячеслава Чорновола ми мали змогу поспілкуватись із Миколою Степаненком, який вже довгий період часу займається цією справою та досліджує її. Мета нашої розмови – довідатись про сучасний стан резонансної справи про вбивство В'ячеслава Чорновола.

Микола Степаненко: «Це не розслідування, скоріше імітація»

- Миколо Леонтійовичу, скажіть, будь ласка, який сьогодні стан справ з розслідуванням вбивства В'ячеслава Чорновола?

- На початку 2014 року суддя районного суду Борисполя Вознюк раптово припинив справу за терміном давності. Була конституційна скарга родичів загиблого В'ячеслава Чорновола, я був присутній на засіданні Конституційного суду, який повернув справу на дослідження. Після чого були заяви різних генеральних прокурорів, що справа розслідується, хоча насправді справа лежала у генпрокуратурі чи в суді, а лише в кінці березня минулого року справа потрапила до слідчого, але до УБОЗу міста Києва. Сам цей факт уже насторожив, бо УБОЗ не має відношення до цієї справи, бо не має факту ані бандитизму, ані організованої злочинності. Та й слідчий попався не надто досвідчений, старший лейтенант. Слідчому, звісна річ, було не під силу розслідувати дану справу. Тоді ми зрозуміли, що толку від цього не буде. Минув рік, а ми за цей час не побачили жодної слідчої дії, за винятком того, що відбувся допит мене, Тараса та Валентини Чорновола. Про інші слідчі дії я взагалі не маю жодного поняття. На мою думку, ця справа призупинена чи просто слідство ведеться так само, як і раніше.

- Тобто, Ви не бачите конкретних зрушень з моменту перемоги Майдану та зміни влади?

- Якби справа активно розслідувалася, то це обов'язково відчуло б суспільство, і я би першим помітив певні зрушення. Але якщо ані я, ані Тарас Чорновіл про це нічого не знаємо, то, відповідно, і справа «дрімає». Рік у рік справа не є актуальною та цікавою. Якщо одну людину допитали у цій справі, то наступну допитують не за годину, а за три місяці, даючи можливість втекти винуватцям злочину. Більше того, ця справа не залежить ані від Генерального прокурора, а тим паче не залежить від слідчого. Ця справа є виключно політичною та заполітизованою, а тому потрібна політична воля, у першу чергу, Президента України, який повністю керує правоохоронною системою. Необхідна політична воля Президента у всіх справах, як було в перші три місяці правління Віктора Ющенка. Коли слідчий та правоохоронна система в цілому зрозуміє, що вища влада затягує певну справу, вона починає затягувати і всі інші справи, розуміючи ці дії влади, як наказ не розслідувати всі подібні справи.

- Отже, з боку теперішньої влади ви не бачите жодної підтримки?

- Ані я, ані суспільство, ані слідчі не відчувають підтримки ні у справі Чорновола, ні у справі Гонгадзе чи інших резонансних вбивств. Ви подивіться навіть на справу Небесної сотні, що є вкрай резонансною, і є багато людей, які тиснуть на слідчих, влаштовують акції протесту, блокують прокуратуру, а справа не рухається. За рік через зволікання слідства багато підозрюваних втекли за кордон, було знищено багато важливих документів. Це не розслідування, а скоріш імітація.

- Якщо б усе-таки була політична воля влади і була дана вказівка розслідувати, чи було б зрушення?

- Безперечно, обов'язково було б. Правоохоронні органи та слідчі, як кажуть, «тримають ніс за вітром», але якщо буде воля Президента і буде контроль громадськості, наприклад, Народного Руху України... У 2005 році я взяв під контроль цю справу, не втручаючись у слідство, але я міг сказати, що слідчий взагалі нічого не робив, бо робив не те, що треба. Якщо є контроль з боку прокуратури, громадськості, тоді громадськість бачить: розслідується справа чи ні. Ми всі зацікавлені лише в допомозі слідству, не зацікавлені в погашенні цієї справи чи знайти у ній цапа-відбувайла. Ми зацікавлені лише в тому, щоб показати правду і нарешті поставити крапку в цій справі. Не можна 16 років тягнути. Слідство не може і припинити справу через присутність цілої купи доказів, але не може і продовжувати. Необхідно ставити крапку.

- Які Ваші подальші дії? Чи можете ви якимось чином посприяти розвитку слідства?

- Враховуючи те, що я вже 16 років займаюсь справою вбивства В'ячеслава Чорновола, дослідженням та розслідуванням цієї справи, я роблю виключно те, що в моїх силах. Я видав три томи, які ще ніхто не спробував спростувати. У цих томах чітко доведено, що це вбивство, доведено, що влада Кучми була не зацікавлена у розслідуванні, доведено, що Ющенко став не на шлях «бандитам — тюрми», а на шлях «домовлятись».

Зараз я готую четвертий том, в якому опишу дії нинішньої влади, тобто дії Махніцького, Яреми. На сьогоднішній день є надії на Генпрокурора Шокіна, але більша надія саме на Порошенка. Президент має забути про те, що він обіцяв Кучмі, що він був, є і буде його людиною. У нього на першому місці мають стояти інтереси держави, а його капіталом має бути довіра народу.

В'ячеслав Руденко.

Досягнемо єдності - такої жаданої, необхідної, вистражданої, а тому - безцінної

Ідея єдности для українського народу у всі часи була, мабуть, не менш важливою, ніж ідея державности. Зараз вона, здається, просто тяжіє над кожним із нас. Цьому сприяє не лише гіркий досвід попередніх поразок, а й нависла над Україною загроза ...утрати територіяльної цілісности внаслідок зазіхань великодержавного сусіда за підтримки "п'ятої колони" – третього – розподілу України на сфери впливу мафіозних кланів із усіма трагічними наслідками.

...**Б**удь-які роковини спонукають до роздумів і аналогій. Оглядаючись на нашу першу в ХХ столітті державу, маємо згадати не тільки те, як вона постала, але і як загинула. Бо спричинили її крах не лише імперські зазіхання ззовні, але й наша власна незрілість і недолугість, яка то штовхала наших дідів і прадідів в обійми облесливих соціалістичних гасел, то закручувала у вирі невмирущої української отаманщини та взаємопоборювання, що їх дехто намагається навіть визнати найхарактернішою рисою нашого народу.

На превеликий жаль, нас до сьогодні мало чого навчили уроки навіть недавньої історії. За кілька місяців до референдуму та президентських виборів 1991 року нас об'єднувала ідея незалежності України. Те ж, що сталося після переможних днів серпня 1991 року, можна назвати трагедією молодої української демократії. Ми не пішли шляхом країн Балтії та наших західних сусідів. Формально заборонивши компартію, ми залишили комуністів при владі, не зламали хребта створеній ними радянській системі, на хвилі всенародного піднесення не обрали нового демократичного парламенту. Саме тоді наша єдність дала першу серйозну тріщину. Ми роз'єдналися у змаганнях за президентське крісло, за лідерство в партіях і партійках, за другорядні посади, що їх нам, як кістку, жбурнула зі свого столу номенклатура, яка, оговтавшись від паніки, звичайнісінько вкрала собі наші гасла, чудово опанувала незвичну їй досі фразеологію, залишивши за собою головне - владу, важелі впливу на всі сфери життя держави та суспільства. Ми ж тим часом смішили й дивували цивілізований світ заявами, що для нас влада - не головне (наче існує інший спосіб реалізації своїх програм?), і так завзято чубилися, ніби всі більшовики та шовіністи 1 грудня відлетіли на Місяць, і нам уже немає з ким змагатися...

Я не став би згадувати тих прикрих і неприємних днів, коли виникали нові рухи й антирухи, коли невеличкі партійки, не встигши зіп'ястися на ноги, починали ділитися, немов амеби, - кожна під свого вождя...

У тому, що Україна досі не є українського, що нею керує переважно неукраїнська і лише зовнішньо демократична влада, що реформи не проводяться, а якщо й проводяться, то аж ніяк не в інтересах усього народу, є й наша спільна провина. Роз'єднаність, а часом і взаємопоборювання, дрібнопартійщина й амбіційність новітніх "гетьманів" далися взнаки не лише в 91-му році. У 94-му, завдяки нашому безголів'ю, до парламенту прийшло стільки лівих, що й дотепер вони мають змогу блокувати прийняття реформаторських законів.

Не маючи більшости у Верховній Раді, а отже, не будучи в змозі претендувати на належну участь своїх представників у структурах вищої виконавчої влади, ми лише деякою мірою можемо впливати на політичні та економічні процеси в державі.

Так, ми знаємо, що і як слід робити, щоб покращити життя наших співвітчизників, розв'язати для початку хоча б найболючіші соціальні проблеми. Ми маємо програми, яким дали високу оцінку найдоскіпливіші експерти. Але ці програми залишаться на папері, доки ми не переберемо влади.

Ідея єдности для українського народу, для патріотів України у всі часи була, мабуть, не менш важливою, ніж ідея державности. Зараз, здається, просто тяжіє над кожним із нас. Цьому сприяє не лише гіркий досвід попередніх поразок, а й навиcла над Україною загроза, з одного боку, рекомунізації й ресовєтизації, а з - другого утрати територіяльної цілісности внаслідок зазіхань великодержавного сусіда за підтримки "п'ятої колони" - третього - розподілу України на сфери впливу мафіозних кланів із усіма трагічними наслідками. Гадаю, ці загрози змусять українських патріотів згуртуватися, забути несуттєве заради головного...

Я вірю, що нині на нас з надією дивляться великі державники й патріоти, котрі проголосили створення УНР у 1918 році, а потім об'єднали землі України в 1919-му. Вони сподіваються, що ми не повторимо їхніх (і власних) помилок, що ми, досягнувши незалежности, досягнемо і єдності - такої жаданої, такої необхідної, такої вистражданої, а тому - безцінної.

Дай, Боже, нам мудрости не втратити з великими труднощами тут набутого. Дай, Боже, нам любити Україну понад усе сьогодні - маючи, щоб не довелося потім гірко любити - утративши.

(з доповіді голови Народного Руху України В'ячеслава Чорновола на Всеукраїнському вічі 22 січня 1997 року в Національній опері)

Січень 1997 р.

В'ячеслав Чорновіл

Дай Боже нам любити Україну понад усе сьогодні - маючи, щоб не довелося гірко любити її, втративши. Настав час великого вибору: або єдність і перемога та шлях до світла, або поразка, ганьба і знову довга дорога до волі.

Лист з фронту: що заважає нам перемагати

Начальник штабу 20-го батальйону полковник Віктор Покуса переконаний, що Збройні сили України, які здобули досвід у боях, здатні виконати будь-яке завдання й очистити Донбас від ворога. Полковник написав відкритий лист до президента, прем'єр-міністра й голови Верховної Ради України, а також до політичної і військово-експертної спільноти.

На написання цього листа мене надихнуло інтерв'ю одного з командирів 95 ОАЕМБР з позивним "Купол", очевидно, одного з командирів батальйонів. Це інтерв'ю підтвердило мою думку про те, що у військах АТО системне бачення наявних проблем та шляхів їх вирішення в цілому викристалізувалося, мої однодумці у військах є і їх чимало. Опираючись на свої знання та досвід, спробую їх конкретизувати, розширити та деталізувати.

Перша кричуща проблема - професійна й моральна невідповідність стратегічних (Генеральний штаб, Командування сухопутних військ) та оперативних (оперативні командування й сформовані на їх базі управління секторів військ АТО) штабів тим завданням, які перед ними стоять, ними вирішуються або не вирішуються.

У професійному плані через майже рік війни це ще значною мірою штаби мирного часу, набиті кадрами, які отримали свої посади в мирний час і за критеріями відбору, далекими від потреб стратегічного та оперативного планування й бойового управління військами. Як наслідок, це часто професійні нікчеми, пристосуванці й кар'єристи. військовослужбовці "печерського військового округу", які капіталізували свої службові та корупційні зв'язки в право й можливість служити й жити в Києві та інших великих містах України. Беру на себе відповідальність це стверджувати як людина, яка особисто знає багатьох із цих офіцерів, з ними навчалась у військовій академії, проходила службу в оперативних штабах, стикалася з ними, їхньою діяльністю й бездіяльністю як ще в мирний час, так і за час участі в АТО.

Основні претензії до кадрового складу стратегічних та оперативних штабів Збройних сил наступні:

- кричуща стратегічна й оперативна безграмотність як наслідок корупційного розвалу академічної військової освіти в Україні, деградації командирської і професійної підготовки генералів і офіцерів через її незначущість у критеріях їх кар'єрного росту; обґрунтувати дану тезу готовий конкретно щодо кожного епізоду й бойової операції в ході АТО, свою компетенцію у таких питаннях готовий підтвердити перед ким завгодно на будь якому рівні;

- значна організаційна нездатність у багатьох сферах військової діяльності, що має коріння в широко присутній професійній і моральній непридатності офіцерів-кар'єристів мирного часу до служби в умовах бойової роботи;

- відрив стратегічних, а особливо оперативних штабів від підпорядкованих військ; офіцери оперативних штабів (за деякими приємними винятками), і зокрема прямі командири, начальники та керівники, у військах працюють украй неохоче, породжуючи обґрунтовані підозри в їх персональному боягузтві, реальною обстановкою не володіють і не хочуть володіти, своїх підпорядкованих військ не знають, а як наслідок - або не вірять у них, або визначають нереальні бойові завдання;

- параліч управлінської функції; оперативні штаби принципами, способами, формами бойового управління військами володіють слабо, не спромоглися розгорнути в зоні АТО повноцінну систему управління, намагаються управляти військами як у мирний час, через складання великої кількості красивих і розлогих телеграм, абсолютно відірваних за змістом від реалій, та вимагання численних безглуздих доповідей, циркулювання каналами бойового управління потоків зайвої, а часом і злочинно зайвої інформації; часті ротації керівного та офіцерського складу та сил забезпечення на оперативних пунктах управління негативно впливають на вироблення й підтримання культури управлінської (штабної) роботи;

- неволодіння реальною обстановкою та всіма її елементами, що стало основою їх оперативної нездатності; стратегічні й оперативні штаби достовірною інформацією про противника не володіють, реальні можливості своїх військ не знають, характер впливу на дії військ реальної місцевості та кліматичних умов не вивчають;

- нерозуміння критичного значення розвідки та її результатів для ефективності застосування військ і сил, неспроможність ефективно організувати основні види розвідки - військову, артилерійську, і, очевидно, оперативну;

- нерозуміння військового значення стратегічної, оперативної та тактичної ініціативи, свідома відмова від боротьби за ініціативу на всіх рівнях, бездарна здача ініціативи противнику;

- нерозуміння військового значення введення противника в оману, неволодіння формами, прийомами та способами практичного застосування прийому в конкретних умовах, що склалися;

- явно проглядуваний у діях військового керівництва стратегічного й оперативного рівня страх перед противником як інтегральний наслідок їх невіри у свої підпорядковані війська та управлінська й організаційна нездатність, що дозволяє військово--політичному керівництву противника ефективно застосовувати для досягнення своїх цілей такий несистемний фактор, як блеф;

- організаційно штатна структура штабів нераціональна, надлишкова.

Вирішення даних проблем лежить у царині кадрової політики. Негодящі військово-управлінські кадри потребують негайної і безжальної заміни. Бо їх управлінська нездатність обертається невиправданими жертвами на фронті, принизливими поразками, що відразу відображаються на морально-психологічному стані суспільства та умовах ведення політики урядом.

Картини ідуть на фронт

"Час нескорених". Під такою назвою відкрито виставку полотен рухівця

З нагоди 60-ти річчя рухівського художника, заслуженого діяча мистецтв України Ігоря Гавришкевича днями в Національному музеї ім. А. Шептицького у Львові відкрито виставку творів живопису під назвою "ЧАС НЕСКОРЕНИХ". На відкритті виставки були присутні відомі діячі культури, науки та мистецтва Львівщини, друзі, митці та побратими-рухівці, які привітали ювіляра з його творчим доробком. В одному із залів та у розкішному холі ІІ поверху музею експонується всього 38 полотен, створених митцем впродовж останніх 17-ти років. Ця виставка яскравих живописних творів І. Гавришкевича вже стала подією для Львова. ЇЇ можна умовно розділити на дві частини: одну, яка відображає тематику української героїки, а в іншу частину входять полотна різної тематики. Виставка справляє враження теплого весняного різнобарв'я, що є характерним для розвитку сучасного Львівського Імпресіонізму. Нагадаємо,що саме цього автора твори продавалися на Львівських аукціонах за найвищими цінами, поруч з такими відомими Львівськими художниками як Любомир Медвідь, Борис Бур'як, Орест Скоб, Михайло Демцю, Петро Сипняк. Всі кошти раніше виручені з творів на аукціонах І. Гавришкевича, та вищезгаданих художників були скеровані на придбання амуніції для бійців АТО.

Народна Самооборона Львівщини за три місяці зібрала понад 3 000 000 гривень допомоги воякам

За період від 01.11.2014 - 21.01.2015 р. Самообороні Львівщини спільно з усією громадою області вдалося зібрати 2 005 133,39 грн., 36 305 євро, 2 065 доларів США, 5 760 злотих. Всього за вказаний період отримано 490 пожертвувань від фізичних та юридичних осіб у вигляді благодійних внесків та 38 цільових внесків на амуніцію та інші потреби конкретних військових частин.

За цей час вдалося закупити та передати через Центр забезпечення військових для потреб наших героїв 69 шоломів, 42 бронежилети, 18 тепловізорів, 10 коліматорних прицілів, 125 одиниць літньої форми одягу, 200 комплектів зимової форми одягу, 460 зимових камуфляжних курток, 27 зимових камуфляжних штанів, 15 тактичних окулярів, 771 пару рукавиць, 310 спальників, 260 пар черевиків, 50 дощовиків, 60 футболок, 363 комплекти термобілизни, 950 зимових шапок, 690 балаклав, 230 - триточкових ременів для АК, 700 - бушлатів.

Також закуплено 36 планшетів, 36 павербанок та аксесуарів загальною вартістю 122 781,60 грн., котрі передані для усіх артилерійських підрозділів (рівня батареї і вище) 24 ОМБр, 80 ОАБр та Дрогобицькому полку реактивної артилерії.

Спільно з ГО "Самооборона Бродівщини" також реалізовано проект "Рукавичка для Героя": 200 пар рукавиць передані на передову.

Закуплено та передано тепловізор для потреб 80 ОАБр .

Окрім цього, закупплено медичні препарати необхідні для комплектування індивідуальних аптечок в рамках проекту "Центр медичного забезпечення". За звітний період передано близько 360 сформованих аптечок.

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ НРУ В 2014 РОЦІ

Відповідно до ст. 17 (Фінансова звітність політичної партії) Закону України "Про політичні партії в Україні" Народний Рух України повідомляє про те, що протягом 2014 року за рахунок членських внесків, а також благодійної та спонсорської допомоги надходження на рахунок партії склали 3 216 750 (три мільйони двісті шістнадцять тисяч сімсот п'ятдесят) гривень.

На виплату грошової застави за висування голови НРУ кандидатом у президенти на позачергових виборах Президента України витрачено 2 500 000 (два мільйони п'ятсот тисяч) гривень.

Решта коштів, а саме 716 750 (сімсот шістнадцять тисяч сімсот п'ятдесят) грн. витрачені відповідно до чинного законодавства:

- на утримання організації (оренда приміщення, оплата комунальних послуг, оплата телефонних розмов, виплата зарплати найманим працівникам та сплата податків);

- на виконання статутної діяльності (допомога обласним організаціям НРУ, друк партійних матеріалів, партійної газети, брошур, буклетів, листівок тощо).

Втрачений дублікат свідоцтва про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія Кі № 325 "Київський край", видане 5.10.1998 року, вважати недійсним.

Шеф-редактор Василь Куйбіда

Індекс: 91216

Часопис Народного Руху України. Зареєстровано Державним комітетом телебачення й радіомовлення України 01.06.2004 р. Серія КВ № 8802.

Адреса: 01054, м. Київ-54, вул. Олеся Гончара, 33. Адреса сайту: www.nru.org.ua Тел.: (044)246-47-63, E-mail:ruhpress @ukr.net

У номері використано повідомлення nru.org.ua, unian.net, maidan.org.ua, gazeta.ua, ukrslovo.org.ua , dt.ua, radiosvoboda.ua, pravda.com.ua